

GOŃNIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięczna z przesyłką pocztową 3 zł. Dla odbiorcy krajowego okazuje się n.p. że Prusy Wschodnie z biegiem czasu poczynają powoli zmieniać i to na rzecz Polski swoją orientację polityczną.

Redakcja i Administracja: Częstochowa, ul. Panny Marii 52. Tel. 245. Skrzynka pocztowa 45.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy przed tekstem 40 gr. W tekście i nadciętym 30 gr. za tekst 20 gr. Drobne ogłoszenia wiersz napisowy 25 gr. każdy dalszy wiersz po 25 gr. Najtańsze ogł. drobne 15 gr. Ogłoszenia zamieszkałe i matrymonijne 50 % drożej. Odrożnienia sągraczone 100 % drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25% droższe. Ogłoszenia skłonne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 100% drożej.

BERLINSKIE REWELACJE.

Jak wygląda separatyzm Prus Wschodnich z niemieckiego punktu widzenia?

Twierdzenie, że czas pracuje dla Polski znajduje swe uzasadnienie w coraz to liczniejszych wypadkach. Ostatnio okazuje się n.p. że Prusy Wschodnie z biegiem czasu poczynają powoli zmieniać i to na rzecz Polski swoją orientację polityczną. Jak w ostatnich dniach doniosły telegramy, berliński tygodnik polityczny "Weltbühne" zamieścił rewelacyjny artykuł, w którym z niezwykłą szczerością i otwartością omawia sytuację i nastroje w Prusach Wschodnich. Artykuł ten stwierdza przedewszystkiem, że w Prusach Wschodnich w ostatnich latach dokonuje się niepowstrzymaną przemianą orientacji politycznej.

Na czele nowych dążeń w tej prowincji niemieckiej stoi b. nadprzyrodzony Prus Wschodnich Adolf Tarłiewicz-Batocki, który już w r. 1919 wraz z gen. Belowem i ówczesnym socjalistycznym nadprezydentem Augustem Winnigiem przygotował oderwanie Prus Wschodnich od Rzeszy i proklamowanie w Gdańsku autonomii republiki wschodnio-niemieckiej, która miała przylać się do bloku państw bałtyckich i przedrzeć czy później oprzeć się o Polskę.

W decydującej chwili jednak Below nie dopisał. Obecnie kiedy sprawy prowincji stają się z dnia na dzień coraz bardziej rozpaczliwą, arystokracją w Prusach Wschodnich zgrupowana dokoła Batockiego przypomina sobie przodków, którzy z końcem XV wieku z ostatnim mistrzem zakonu krzyżackiego, Albrechtem na czele, złożyli wiernopoddanie przysięgę, jako lennicy Zygmunta Staremu.

"Byłoby uprzedzeniem wypadków - pisze "Weltbühne" - mówić już o rokowaniach w Warszawie ze strony Batockiego i jego zwolenników. Jednak podóżdża dla rokowań takich jest gotowe. /Juz nie ostrożnie i w poufnych rozmowach, lecz zupełnie głośno mówi się o takiej możliwości w Prusach Wschodnich, które spodziewają się, że jako województwo polskie odgrywać będą większą rolę, niż obecnie jako prowincja Niemiec".

A zatem po dziesięciu latach od chwili odcięcia Prus Wschodnich od Rzeszy już się głośno mówi o tem, że Prusy Wschodnie potrzebują Polski, że przyszłość tej prowincji leży tylko u boku naszego państwa.

Prusy Wschodnie potrzebują zarówno drzewa i węgla polskiego, jak i manufaktury łódzkiej. Sprawdzenie surowców i fabrykatów polskich do Prus Wschodnich opłaciłoby się tej prowincji znakomicie, wazniejszy na bezpośrednie sąsiedztwo dwóch krajów.

Brak bliższych stosunków z Polską odbija się fatalnie na Prusach Wschodnich, zwłaszcza w handlu drzewem. Prusy Wschodnie posiadają bowiem bardzo dużą ilość tartaków dla obróbki drzewa. Dawniej prowincja ta żywiła się drzewem ze wschodnich prowincji obecnej Polski, lub też drzewem rosyjskiem.

Dzisiaj, zawiadzając socyetycznym stosunkom, panującym w Rosji, drzewo rosyjskie przybywa do Prus Wschodnich w znikomych ilościach, Polska zaś jak dotąd nie eksportuje swego drzewa do Prus Wschodnich. W rezultacie lwią część tartaków wschodnio-pruskich jest nieczynna, a pracujący w nich dawniej robotnicy emigrują do zachodnich prowincji Niemiec.

junkrów pruskich i masa chłopska traktowana jak niewolnicy, wychowana w duchu nielowi.

Politycznie wreszcie jest to twierdza reakcji pruskiej. Skrajni konserwatyści Izby pruskiej pochodzą przeważnie z okręgów wyborczych Prus Wschodnich, gdzie ich wybierają potulni chłopcy, głosujący w dług rozkaz panów swoich, wielkich właścicieli ziemskich. Niemieckie sprawy publiczne nie obchodzą zupełnie tych włóścian, pamiętających jeszcze o swem niemieckim pochodzeniu.

Właściwe rozwiązanie kwestji Prus Wschodnich, mniejsza o to czy akurat w sposób, proponowany przez "Weltbühne", miałoby za skutek nietylko zabezpieczenie wolności Polski, lecz także w znacznej mierze zmódnierowanie życia politycznego Niemiec. Rozbieżność, wzgl. pokrómienie zacołanej klasy junkrów pruskich usunęły jedną z głównych przeszkód do społecznego i politycznego postępu Rzeszy Niemieckiej.

Jeżeli Prusy Wschodnie pozostały nadal w ręku niemieckim, odcięte od głównego trzonu kraju ziem

nia polską, będzie to źródłem nieustannem nie kończącym się nigdy konfliktu między Polską a Niemcami, które będą starały się ustawić i teraz nie pozwoliła mu rozmawiać poczem z powodu ekscesów aresztowania 5 osób.

Prusy Wschodnie zaś jako niezależna republika, związana unją ekonomiczną z Polską - to zabezpieczenie pokoju Europy. Polska stworzyłaby nowy okres dobrobytu dla tej skąpo zaludnionej krajiny, a w ślad za tem poszłyby polska emigracja i z kolei wzmożonyby związek między dwoma krajami. Można się spodziewać dalej, że wpływy ekonomiczne Polski zmyją wkrótce pokost pruski z tej prowincji i kraj ten bez żadnego nacisku stałby się z czasem ściśle związany z naszą Rzeczpospolitą.

Magistrat strajkuje całkowicie, do tego stopnia, że ku radości obywateli wydział podatkowy od rana nie przyjmuje wpłat podatkowych. Przeciwno temu "strajkowi" nikt w Łodzi niema nie absolutnie.

Pabjanicach tłum strajkujących od rana rozpoczął wędrowkę, celem zmniejszenia opornych do porzucenia pracy, wskutek czego stanęły wszystkie zakłady przemysłowe. Podczas ekscesów aresztowano kilku wyrotowców. Kilka drobnych zajęć zanotowano również w Łodzi, a mianowicie w związku z zatrzymaniem ruchu tramwajowego.

W związku z wybuchem strajku powszechnego nastąpiła dość znaczna wyżłoka cen artykułów żywnościowych, spowodowana nietylko brakiem ich w mieście, lecz także spekulacją sprzedawców, którzy twierdzą, że brak taki może nastąpić. Zyskują zwłaszcza chleb i ziemniaki.

Wieczór w teatrach łódzkich przed stawieniami zostały zawieszona, a to wskutek solidaryzowania się Iskukiego Z. A. S. P.-u z akcją strajkową.

Dois rano nie okazały się również pisma łódzkie, a to z powodu przyłączenia się do strajku powszechnego drukarzy, na skutek porozumienia z komisją strajkową. W ciągu popołudnia ukazało się kilka dodatków nadzwyczajnych, które były rozchwytywane przez łaknącą wieść ci publiczność.

W Zgierzu strajkuje kasa chorych, robotnicy sezonowi, a od południa stanął ma magistrat. W Tomaszowie strajk rozszerza się. Ma być również zatrzymana fabryka sztucznego jedwabiu.

W Zduniejcu Woli strajk rozszerza się. Naogół, jak wynika z tego sytuacja nie została jeszcze zupełnie wyjaśniona.

Sterowiec niemiecki dotarł do Ameryki.

Obrzymie tłumy oczekują na stnisku.

Nowy Jork. — Po 103 godzinach lotu dotarł "Zeppelin" do wschodniego wybrzeża Ameryki.

Sterowiec przybywszy nad Waszyngton, okrążył kilkakrotnie Kapitol i parlament amerykański, przy czym na znak powitania poruszał wiele razy sterem. Na ulicach miasta zawrzało. Z biur, mieszkań i fabryk poczęli wybiegać tysiącami ludzie i stawać na ulicach, patrząc na krającego w powietrzu sterowiec.

Dr. Eckener przesłał radiodepeszę do Białego Domu do prezydenta Coolidge'a, na co otrzymał depeszę, wyrażającą podziękowanie i udzielenie z powodu szczęśliwie udanego lotu. Równocześnie prezydent Coolidge przesłał depeszę radiową z gratulacjami do prezydenta Hindenburga w Berlinie.

Sterowiec zniżył się następnie tak nisko, że na ulicach słyszano wyraźnie warkot motoru oraz widać było głowy pasażerów i mechaników, patrzących przez okna gondol.

Nowy Jork. — "Zeppelin" donosi,

że o godz. 22-30 (czas środkowoeuropejski) spodziewa się wylądować na lotnisku w Lakehurst.

Waszyngton. — Według wiadomości z Nowego Jorku, na lotnisku Lakehurst czekają obrzymie tłumy ludzi na przybycie sterowca. Wielu zapalnych miłośników sensacji oczekuje na lotnisku od 48 godzin. Zapaleni ci spędzili noc pod gołym niebem, a do szczęśliwych mogli się zaliczyć ci, którzy znaleźli się gościnnie w autach, zalegających tyśiącami drogi, prowadzącej na lotnisko.

Wiadomości o przybyciu sterowca do Norfolk podał urząd lotniska do wiadomości publicznej przy pomocy obrzymich afiszów. Wśród tłumy dały się słyszeć wówczas głośne okrzyki radości. — Miasto jest udekorowane flagami. Zapowiedziany lot powitalny sterowca amerykańskiego "Los Angeles" został w ostatniej chwili odwołany przez ministrowa marynarki. Natomiast odleciały inne sterowce i samoloty amerykańskie.

Przebieg strajku w Łodzi.

Strajk powszechny nie objął wszystkich warsztatów pracy, ale przybiera coraz poważniejsze rozmiary.

Łódź. — Strajk powszechny, który wybuchł wczoraj od rana, unieruchomił liczne warszaty pracy.

Całkowicie strajkują: Magistrat i kasa chorych, gdzie czynne jest tylko pogotowie, dla nagłych wypadków. W kasie chorych wstrzymane zostało nawet przyjmowanie chorych przez lekarzy. Strajkuje również gazownia. Fabryki metalowe nieczynne. Częściowo nieczynne są również banki. Czynna jest natomiast widzevska fabryka nici.

Charakterystyczne obrazy można było zauważyć na odcinku robot kanalizacyjnych, gdzie przemocą wytrącano robotnikom z rąk narzędzia.

Dotąd strajkują już wszyscy pracownicy instytucji użyteczności publicznej, prócz elektrowni. Tramwaje kursują, jednak w zmniejszonej liczbie. Od jutra najprawdopodobniej wciążęte zostaną wszystkie tramwaje do remizy.

Telefony działają normalnie, a te

wskutek tego, że stacja obsadzona jest wojskiem.

Na wieść o kontynuowaniu pracy w elektrowni zgierskiej, strajkujący usiłowali przemocą wtrącać do gmachu, aby zmusić pracujących do porzucenia pracy. Przeszkodziła jednak temu policja, która zmusiła atakujących do odstąpienia. Ponowna próba wkrócenia do budynku spełniła również na niczem.

W Zgierzu doszło do awantur w związku z wystąpieniem posła komunistycznego Rosiaka, który przed gmachem magistratu usiłował odbyć wiec. Rosiak począł rzucać wyrotowe hasła i nawoływał strajkujących do aktów nieposzanowania władzy. Zawiadomiona o tem policja przybyła natychmiast na miejsce i wiecowników rozpedziła. Pos. Rosiak nie zrezygnował jednakże ze swoich zapędów i podobny wiec zorganizował na rynku Kilińskiego. Nastąpiła powtórna interwencja policji i wiec rozprószyła. Rosiak wi-

TELEGRAMY

Nota węgierska do St. Zjednoczonych.

Nowy Jork. — Doreczona tu odpowiedź rządu węgierskiego na prochy przystąpienia do paktu Kelloga stwierdza, że Węgry były zmuszone do podpisania niesprawiedliwego traktatu pokojowego. Nota węgierska wskazuje, że wysiłki do usuniecie wojny będą bezowocne tak długo, jak długo nie stanie się zadość sprawiedliwości i niesprawiedliwe postanowienia pewnych układów międzynarodowych nie zostaną zmienione.

Nota powołuje się na przykłady historii, stwierdzające, że niesprawiedliwe traktaty doprowadzają zawsze przedaj lub później do poważnych konfliktów. Nota węgierska wywołała w kołach waszyngtońskich wielkie wzburzenie. Kola te wskazują, że Ameryka nie może zajmować się pretensjami węgierskimi.

Kino-Teatr „NOWY”

Il-ga ALEJA Nr. 43.

Dzie w wtorek Po raz ostatni!

Ostatni Carowie!

WAGA! Z powodu wywie- Jania dzisiaj we wtorek 16 o godz. 10-iej wieczór dla pras. władzy i zaproszo- nych gości wielkiego filmu polskiego „SZALEŃCY” Ost. ceans na film „Ostatni Carowie o godz. 9 wiecz

Manifestacja antywto- ka.

Wiedeń. — Z okazji 9 rocznicy odłączenia Tyrolu południowego od Austrii odbyła się na manifestacja, która miała przebieg spokojny. Demonstranci przeciągnęli ulicami mta.

Uprawdzenie kandy- data komunistycznego.

Wiedeń. — Dzienniki donoszą z Nowego Jorku, że kandydat komunistyczny na stanowisko wiceprez- denta Stanów Zjednoczonych Be- njamin Gitlow znik w tajemniczy sposób. Policja przeprowadziła śledztwo i przypuszcza, iż został on uprowadzony przez członków Ku Klux Klauu.

Finlandja nie wierzy „Sowietom.

Ryga. — Donoszą z Helsingforsu, że rząd fiński nie zgodził się na pod- jęcie rokowań z Rosją sowiecką w sprawie zawarcia traktatu gwaran- cyjnego i handlowego, motywując to tem, że zawarcie traktatu z pań- stwem, które nie należy do Ligi Na- rodów nie przedstawia realnego po- litycznego celu.

Rząd fiński nie dał również dlate- go, usprawiedliwienia z powodu as- zystowania kilku robotników so- wieckich przybyłych jachtem do Finlan- dji, nie podając celu podróży. Fak- ty te wskazują na to, że stosunki sowiecko-fińskie stale się pogar- szają.

Wychodźstwo polskie we Francji. padło ofiarą oszustwa.

Paryz. — Na podstawie szeregu skarg uchodźców polskich i prze- kazanych francuskim władzom są- dowym, te ostatnie wdrożyły po- stępowanie karne o oszustwo i bankruc- two przeciwko polskiemu bankowi przemysłowemu we Francji z siedz- łą w Mer-les-Bach oraz jego kier- Feliksowi Nowakowi.

Głównym udziałowcem Banku No- waka był niejaki Oligier, zamieszka- ły w Metz, który przyrzekając wy- sokie procenty, wyłudził oszczęd- ności od Polaków za pośrednic- twem banku Credit Cooperatif, któ- ry również zbankrutował.

Straty wychodźstwa polskiego we Francji z powodu tych oszustw, wy- noszą 250.000 franków.

Smutna ta afera może służyć ja- ko jesse jeden przykład niezbe- bezpieczenia umieszczania oszczęd- ności w prywatnych instytucjach fi- nansowych.

Należy przypomnieć, że rząd pol- ski, celem zapobiegania tego rodza- ju zjawiskom, zapewnił, wychodź- twu naszemu we Francji możność składania oszczędności w Polskiej P. K. O.

Zatonięcie łodzi pod- wodnej.

Paryz. — Losy tragicznie zagino- nej łodzi podwodnej „L' Ondine”, wyjaśniły się. Okazało się, że łódź zatonała w starciu z parowcem gre- kim „Kulandris”. Kiedy dnia 3-go października o godz. 11-iej w nocy parowiec „Kulandris” znajdował się

niedaleko od wybrzeży portugał- skich, nagle odczuła na parowcu silne wstrząśnienie. Załoga rzuciła się na pokład i zauważyła łódź pod- wodną. Parowiec w starciu z łodzią zniósł pomost łodzi. Parowiec gre- ki drogą iskrówą zawiadomił na- tychmiast wszystkie okręty krążące w pobliżu o tem nieszczęściu.

Przez całą noc trwały daremne poszukiwania łodzi i dopiero po 13 godzinach okręt wyruszył w dalszą drogę do Holandji.

Załoga łodzi podwodnej „L'On- dine” wynosiła 43 ludzi.

Sewiety proponują lot do bieguna północnego

Berlin. — Trzech rosyjskich uczo- nych przybyło na międzynarodową wystawę lotniczą w Berlinie i zapro- powiadało imieniem rządu rosyjskie- go, by „Hr. Zeppelin” w roku przy- szłym przedsięwzięł lot do bieguna północnego.

Na czele ekspedycji ma stanąć Nansen. Decyzja zapada ma dopiero po powrocie „Hr. Zeppelina” z A- meryki.

Wybory komunalne we Francji.

Paryz. — Wczoraj odbyły się wy- bory nowych członków Rad general- nych we wszystkich departamen- tach, poza departamentem Sekwa- ny. Znałe są rezultaty odnoszące się do 1350 mandatów na ogólną liczbę 1511.

Konserwatywów wybrano 28, re- publikanów 253, republikanów so- cjalistów 157, niezależnych radyka- łów 117, radykałów socjalistycz- nych 272, republikanów socjalistów 28, socjalistów 78, komunistów 7.

Konserwatyści stracili 4 manda- ty, lewicowi republikanie 15, rady- kałi wraz z radykałami socjalistami 3, komuniści 1, natomiast republika- nom przybyło 5 mandatów, radyka- łom niezależnym 5, socjalistom 13.

Poincare został wybrany ponow- nie 986 głosami na 1005. Również wybrani zostali ponownie ministrowie Sarraut, Loucheur i przewodni- czący senatu Doumer.

Ludendorff organizuje armję chińską.

Londyn. — Dzienniki donoszą z Nankinu, że obecny minister wojny, Fengjuihsang zwrócił się do Luden- dorff'a z propozycją zreorganizowa- nia armji chińskiej.

Ludendorff miał oświadczyć, że przyjedzie do Nankinu, celem omó- wienia tej sprawy na miejscu.

Morderstwa tajnej or- ganizacji chińskiej w Ameryce.

Londyn. — W niedzielę zamor- dowano w Stanach Zjednoczonych dziesięciu Chińczyków, trzech w Chi- cago, resztę w Nowym Jorku, Fi- ladelphji i Waszyngtonie. Chodzi tu- tutaj o tajną kapturową organizację chińską, która od czasu do czasu mordowała niewygodnych członków z zemsty. Organizacja ta ma tak w Chinach jak i zagranicą wielu zwo- lenników.

Spalenie szkół misyj- nych.

Londyn. — Z Honkongu donoszą, że wojska generała Fenga spładro- wali i spalili kilka szkół misyjnych.

Fiaszko komunistów.

Berlin. — „Montag-Morgen” do- nosi, że pod wnioskiem żądającym ogłoszenia plebiscytu w sprawie bu- dowy pancernika, komuniści zebra- li zaledwie 2 miliony podpisów, t. zn. o cały milion mniej, niż ilość gło- sów, otrzymanych przy wyborach do Reichstagu. Ponieważ do zarzą- dzenia plebiscytu potrzeba jest 4 milj. podpisów, więc jest rzeczą już pewną, że do plebiscytu nie dojdzie i że cała akcja komunistyczna w tej sprawie skończy się fiaszkami.

„Iskra” po katastrofie

Londyn. — Polski statek szkolny „Iskra” po starciu się z parowcem norweskim „Grey County”, przybył do Dover. Załoga „Iskry” pozosta- na pokładzie parowca norweskiego.

Na SEZON SZKOLNY Na SEZON SZKOLNY CYRKLE szkolne, techniczne, precyzyjne i inżynierskie. SUWAKI rachunkowe, Deski i Stoły rysunkowe MIKROSKOPY naukowe, Aparaty projekcyjne. PIÓRA WIECZNE Waterman'a poleca: MAGAZYN OPTYCZNO-TECHN. G. GERLACH-Warszawa, Ossolińskich 4.

Rozwój szkolnictwa zawodowego w Polsce Od 70 do 1400 szkół zawodowych.

Kilka lat temu ówczesny rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Marchlewski powiatał na początku roku zgromadzoną młodzież słowa- mi: — Za dużo was tu widzę!

W ten sposób zaskoczyli uczonej polski protestowali przeciwko jed- nemu z najniebezpieczniejszych o- bjawów współczesnej Polski, a m- ianowicie przeciwko masowemu two- rzeniu inteligentnego proletariatu.

Dane statystyczne mówią, że ty- lko 6 proc. naszej młodzieży wstę- puje do naszej studja kończą je. Faktem jest również, że znaczna część absolwentów akademickich z- wielkim trudem zdobywa kawałek chleba.

Proletariat inteligentny tworzą tedy maturzyści jeszcze fachowo nie doksztaleni, akademicy, którzy mu- sieli przerwać studja, oraz bezrobot- ni lekarze, inżynierowie, adwokaci, nauczyciele itd.

Jednym sposobem przeciwdzia- niania tej klęsce społecznej jest szkol- nictwo zawodowe.

Uczeń szkoły zawodowej odbywa swoje studja w znacznie krótszym czasie, aniżeli student uczelni wyż- szej, a co najważniejsza osoba koń- cząca szkołę techniczną, handlową, lub rzemieślniczą otrzymuje zajęcie zarobkowe natychmiast.

Ponieważ szkolnictwo zawodowe jest dziś u nas bardzo zróżniczo- wane, można wybrać zawsze dla dziecka zawód jak najbardziej od- powiedni jego zdolnościom i upodo- baniom. One wreszcie kształca na- leżycie tę młodzież, która nie wyka- zuje zdolności do nauki odcieranej.

Szkolnictwo zawodowe miało w Polsce znaczne trudności do prze- zwyciężenia, które tkwiły przed- wszystkim w psychice naszego spo- łeczeństwa.

Człowiek bez matury był u nas u- ważany zawsze za jednostkę zdekla-

rowaną, pozbawioną praw towarzy- skich. Dla przeciętnego inteligenta polskiego było tragedją widzieć sy- na swojego rzemieślnikiem, techni- kiem i handlowcem. Każdy zamoż- nijszy mieszczanin i chłop gotów był do najdalej idących poświęceń, aby tylko zrobić z dziecka swojego pana.

Ale smutne doświadczenia i umie- jętna propaganda, choć jeszcze nie dokonały wszystkiego, zrobiły już bardzo wiele.

I oto możemy stwierdzić wspania- ły rozwój szkolnictwa zawodo- wego w Polsce. Wszystkie szkoły za- wodowe są dzisiaj przepelnione i raczej myśleć trzeba co robić z nad- miarem kandydatów, niż myśleć o- ich werbowaniu.

A przecież mamy dzisiaj już oko- ło 1400 szkół zawodowych, choć na- początku istnienia państwa polskie- go było ich zaledwie 70.

Dziela się one zasadniczo na dwa typy, a mianowicie na szkoły niż- sze, do których przyjmowana jest młodzież w wieku lat 14 po ukoń- czeniu 7 klas szkoły powszechnej, oraz na szkoły wyższego typu (licea handlowe i szkoły techniczne), które wymagają ukończenia 6 klas gi- mnazjalnych i uprawniają do skró- conej służby wojskowej i stopnia oficerskiego.

Szkoły te przygotowują zarówno mężczyzn, jak i kobiety do samo- dzielnego zarobkowania w handlu, przemyśle, szkolnictwie i rzemie- ślnictwie, z uwzględnieniem wszystkich nowych gałęzi produkcji.

Pomimo tych doskonałych rezul- tatów, rząd i społeczeństwo muszą wytyczyć wszystkie siły, aby rozbu- dowywać dalej szkolnictwo zawo- dowe i wzmacniać jeszcze bardziej falangę młodych fachowców, tak bardzo potrzebnych dla racjonalne- go rozwoju gospodarczego Polski.

W sprawie zaciągania pożyczek wewnętrznych.

Warszawa. — Z otwarcim sesji sejmuowej p. minister skarbu zgłosi do sejmu projekt ustawy, upoważ- niającej rząd do zaciągania pożycz- cek wewnętrznych. Będzie to pro- jekt ustawy ramowej, z której rząd w razie potrzeby będzie mógł korzy- stać.

Jednak w najbliższej przyszłości, jak oświadczone ze sfer poinformo- wanych, z ustawy tej rząd nie pra- gnie korzystać.

Strajk w Piotrkowie ma charakter demon- stracyjny.

Piotrków. — W związku z roz- poczęciem w poniedziałek strajkiem powszechnym w Łodzi od samego rana w Piotrkowie nie były czynne wszystkie biura magistratu, oraz ka- sa chorych. Wieczorem o godzinie

7 w sali związku zawodowego od- był się wiec pod przewodnictwem prezydenta miasta Schmidta. Po kil- ku przemówieniach uchwalono pro- kłamać w Piotrkowie od ponie- działku 12 w nocy strajk generalny. W wieście panuje zupełny spokój. Dla zabezpieczenia porządku skon- serygowano silne oddziały policji z miasta i powiatu.

W dniu dzisiejszym porucili pra- cę robotnicy huty szkła „Hortens- ja”, robotnicy w fabryce piotrkow- skiej manufaktury i zakładach pań- stwowych dla inwalidów. W fabry- ce manufaktury w Moszczenicy pod Piotrkowem i w fabryce mebli gię- tych „Wojciechów” praca odbywa się normalnie. Strajk w Piotrkowie i okolicy ma charakter demonstra- cyjny, prawdopodobnie we wtorek zakończy się.

Nagły zgon profesora.

Warszawa. — W pociągu pospie- sznym między Zawierciem a Sosnow

cem zmarł nagle na 47 lat serca, ksiądz, prof. Franciszek Udarszow- icz ze Lwowa.

Orzeczenie Najw. Trybunału w sprawach mieszka- niowych.

Najwyższy Sąd orzekł: a) wyjęte są z pod ustawy o o- chronie lokatorów między innymi te budynki odbudowane, lub przebud- wane, które w częściach odnowio- nych, względnie odbudowanych za- wierają pomieszczenia mieszkalne, oprócz przemysłowych;

b) nawet wówczas, gdy lokator przystąpił do kosztów nowej budo- wy, lub przebudowy domu, mieszka- nie jego nie podlega z tej racji o- chronie lokatorów;

c) gdy właściciel kamienicy po- trzebuje mieszkanie dla siebie, sta- nowi to ważny powód do wypowie- dzenia mieszkania lokatorowi;

d) kto zajmuje mieszkanie więk- sze, niż pozwalają na to jego stosun- ki majątkowe — to nie może uspra- wiedliwić zażaległości czynszowej brakiem pracy, lub niezamężnością;

e) chociaż lokator zapłacił raty czynszowe, a nie uregulował w ter- minie mimo upomnienia dwu po- sobie następujących rat opłat podatk- owych, naraża się na wypowiedzie- nie i utratę mieszkania;

f) zasądzenie lokatora na dłuższą karę więzienia za kradzież stanowi bardzo ważną przyczynę do wypo- wiedzenia mieszkania z tego wzglę- du, że lokator taki jest uciążliwy dla innych sąsiadów;

g) gdy kupiec ma współnika w składzie i opuszcza dobrowolnie wy- dzierżawiony lokal, to wówczas nie może powoływać się na ochronę lo- katorów, celem zatrzymania posia- danego lokalu;

h) gdy gospodarz zarządził re- mont kamienicy lub odnowienie da- nego mieszkania to okoliczność ta- nie stanowi jeszcze słusznej przy- czyny dla rozwiązania najmu miesz- kania z lokatorem. Tylko wów- czas można na czas naprawy usu- nąć lokatora drogą przymusową, gdy wymagają tego faktyczne wzglę- dy bezpieczeństwa publicznego.

OGŁOSZENIE. MAGISTR MIASTA CZĘSTOCHOWY ogłasza, że w tut. Wydziale Technicznym są do obsadzenia 2 po- sady dla inżynierów lub techników budowlanych, o- beznanych ze sprawami Po- licji budowlanej. Kandydaci winni składać podania z dołączeniem świa- dectw studjów i praktyk, o- raz podaniem wysokości żą- danego wyagażnienia w w- tunie do dn. 31 listopada .8 roku. Magistrat.

Sniegowce i kalosze Pepegci i najtaniej Tretorn w firmie F. PRAPORT I-sza ALEJA Nr. 6. Ceny ściśle fabryczne. Uwaga: nowe modele o- buwia nadeszły

PALTA jesienne i zimowe UBIORY damskie FUTRA UBRANIA męskie UBRANIA uczniowskie itp. w wielkim wyborze poteca MAGAZYN UBORÓW A. GRINBERG I Aleja 14. Uwaga! Własna pracownia Przyjmuje się obstalunki z wla- snych i powierz. materjałów. Ceny przystępne.

Teatr „NOWOŚCI” Od wtorku 16, aż do 19. w tygodniu. Ceny niskie. Początek w 8. w niedzielę o godz. 8. w soboty o 4, w niedzi- e 3.30. Ostatni seans o godz. 8.30.

Perła tegorocznej produkcji wytwórca „NORDISK” w Kopenhadze dramat, według głosej powieści p. t. „DZOKIER” o ównej, bardzo znanej filmo- wych, ścigająca Elga Brink, „Biała Niewolnica” Renee Heribel bohater „Nedźmików” Gabriel Gabriel.

Zakończenie filmu „TAJEMNICZA CZWÓRKA” Ostatnie dwie serie 3-cie i 4-to w 12-tu aktach p. t. „LADIE PO... w niebezpieczeństwie” 12 aktów zaciętej walki Eddie Polo z tajem. czwórką o uratowanie pl. pol. naitowych w roli g. EDDE POLO

Kino „UCIECHA” Od wtorku t. do piątku 19 p. 21 ziersni. Ceny niskie. Początek 8. 1. Łoza 21. 1.50 Początek 8. w soboty 4, w niedzielę 3.30. Ostatni seans 8.30.

Film pod sądem opinii.

Nowa i prawdziwie rewelacyjna nazwa ma miejsce, którą wprowadziła dyrekcja Kino-Teatru „Nowy”. Postanowiła ona mianowicie, nie chcąc, drogą płatnych ogłoszeń wnieść w publiczność zalet filmu „Szaleńcy”, postawić swój film pod sąd opinii publicznej jeszcze przed premierą, tak, aby ogół mógł szejść o filmie, nie na zasadzie krzykliwej, uprzykrzonej reklamy, ale na zasadzie słów ludzi bezstronnych w osobach przedstawicieli prasy, władz rządowych,

wojskowych i najwybitniejszych osobistości naszego miasta. Z tych względów, film „Szaleńcy” demonstrowany dziś we wtorek będzie o godz. 10-jej wieczór w Kinie „Nowym” (II Aleja 43) specjalnie dla przedstawicieli prasy, władz rządowych, wojskowych i zaproszonych gości. Tak więc publiczność będzie miała możliwość poznania prawdziwej wartości „Szaleńców” jeszcze przed premierą tego filmu w Częstochowie.

wie, we wtorek rano przybyło do pracy 50 proc., t.j. około 1500 robotników; fabryka „Motte”, podobnie jak i dotychczas, czynna jest normalnie. Strajk natomiast objął fabrykę Brassa, gdzie porzucido pracę zgórą 100 robotników.

Należy przypuszczać, iż akcja strajkowa w Częstochowie zostanie zlikwidowana całkowicie, gdyż wobec strajku powszechnego w Łodzi władze rządowe niewątpliwie wystąpią z interwencją, rozstrzygając w jakiś sposób zatarg przy uwzględnieniu wysuniętych postulatów w granicach możliwości.

— Huta „Barbara” nieczynna. Wskutek zaszłego wypadku wycieku wanny huta „Barbara” w dn. 9 bm. została uwięzioniona na przeciąg 3-ch tygodni. Bez pracy na ten okres czasu pozostało około 200 robotników.

— Z teatru „Rozmaitości”

We wtorek o godz. 8 i pół wiecz. przedstawienie popularne po cenach znizowanych (od 1 do 2 zł. 20 gr.) pod nazwą ostatni i ostatni piękny melodramat ze śpiewami i tańcami w 5-ciu odsłonach Galasiewicza i Mellerowej: „Chata za wsią”.

W środę o godz. 8-jej i pół wiecz. przedostatni raz wspaniała sztuka w 6-ciu obrazach z powieści Mniszakówny: „Trędowata” w przeróbce scenicznej Gozdawy-Wiecheckiego.

Wielbnemu Ks. Kópecowi oraz wszystkim przyjacielom i znajomym, którzy w dniu 15 bm. oddali ostatnią przysługę w odprowadzeniu drogi nam zwłok

Marji ze Słupczewskich Lewandowskiej

na miejsce wiecznego spoczynku najserdeczniejsze podziękowanie składa pogrążona w smutku Rodzina.

— Z występu operetki warszawskiej. W ub. poniedziałek w teatrze „Rozmaitości” odbył się gościnny występ operetki warszawskiej z udziałem wybitnych sił artystycznych stolicy.

Wystawiona była komiczna operetka w 3-ach aktach C. Nexa, pt. „Pan minister na inspekcji”. Libreto operetki osnute na komedii Hennequina „Pani Prezesowa”, granie niedawno z powodzeniem przez zespół teatru „Rozmaitości”, było dla miejscowej publiczności niespodzianką, osłabiającą do pewnego stopnia zainteresowanie takim akcją, lecz z drugiej strony publiczność miała możliwość daleko głębszej krytycznej obserwacji.

Wszyscy byli zgodni co do tego, że p. Orliński był lepszy od p. Horszkiego w roli Balerona, a p. Zamliło bez porównania sympatyczniej przedstawiała się od p. Łaszyk w roli Baleronowej.

Natomiast inne role a zwłaszcza tytułowa wykonana przez p. Józefę Redo i rola kabaretowej Kiki w interpretacji p. Olgi Orleńskiej wypadły wprost świetnie. Do powodzenia operetki przyczyniła się także w znacznej mierze gra dobranych artystów w osobach: Szczawińskiego, Romaniszyna, Prochazko i innych. Licznie zgromadzona publiczność trenetycznymi oklaskami nagradzała utalentowanych wykonawców.

Groźny pożar w fabryce smół.

W ub. poniedziałek o godz. 8-jej wiecz. wybuchł pożar w fabryce smół Berlina, znajdującej się na Zawodziu przy ul. Mirowskiej. Z niewyjaśnionej przyczyny podczas topienia zapaliła się mianowicie smoła w kadzi, nagromadzona w dużej ilości, przyczem płomień ogarnął również stojące w pobliżu beczki ze smołą, która, wyciekając, płynęła szeroką płonącą strugą. Sytuacja stawała się nader trudna, ogień rozszerzał się szybko i przedostał się na dach fabryki.

Mieluzkie okrucieństwo.

Władysława Piekarska (Rybia 13), zameldowała policji, że brat jej stryjeczny, Walenty Piekarski, znęca się nad nią i nad jej 3-letnim dzieckiem, a ostatnio w dniu 12 bm. córce jej Alicji złamał prawą rękę. Policja wdrożyła dochodzenie, celem pociągnięcia Piekarskiego do odpowiedzialności karnej.

17 protokółów.

W ostatnich dwóch dniach policja spisała doniesień: za zakłócenie spokoju 2, opilstwo 8, przekroczenie przepisów handlowych 4, sanitarnych 2 i przekroczenie przepisów meldunkowych 1.

Ostatnie wiadomości.

Zebrań parlamentu rumuńskiego.

Bukareszt, 16.10. — Wczoraj o godz. 17 w senacie odbyło się zebranie mniejszości parlamentu, na którym prezes ministrów zdał sprawozdanie z dotychczasowych trudności rządu oraz z prac, podjętych nad ustabilizowaniem waluty.

Zeppelin wyładował sześciu.

Lakehurst, 16.10. — Wczoraj o godz. 8-jej wieczorem wyładował Zeppelin na lotnisko miejscowe, zatrzymując się na noc nie w hangarze, lecz umocowany do masztu. Przy lądowaniu sterowca pomogło około 500 ludzi. Zgromadzone

tłumy publiczności przerywały kor-don policji, przeszkadzając w akcji lądowania. Policja zmuszona była kilkakrotnie atakować publiczność. Lotnicy i pasażerowie Zeppelina spotkali się z entuzjastycznym przyjęciem obryzmich tłumów publiczności.

L. 3172/8/28.

Dyrekcja Poczt i Telegrafów w Krakowie

zawiadamia, że wykonanie urzędowego spisu abonentów Państwowego Sieci Telegraficznej Okręgu Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Krakowie wraz z Siecią Zagłębia Dąbrowskiego Pol. Akc. Sp. Tel. nr lok 1229 powierzyła firmie Zakłady Drukarskie M. Koziański i J. Ojankowski w Sosnowcu ul. Sienkiewicza 5. T.Ł. 1-85, oddział Kraków Rynek Główny 26 i uprzednio przedstawiciele tej firmy są upoważnieni do przyjmowania inwentarza do wyżej wspomnianego wydawnictwa na rachunek firmy.

Prezes Inż. Dutczyński.

2380

Na bieżący sezon zimowy poleca

w wielkim wyborze swoje wyroby futrzane w skórkach, białach, gotowych damskich i męskich futrach.

SKŁAD FUTER

Michał AJDELMAN

ul. Piłsudskiego 5, tel. 395.

Pracownia kuśnierska na miejscu pod obiektem kierownictwem właściciela

SPRAWOZDANIE.

Z kwoty ulicznej urzędowej w dniu 14 października 1928 r. na rzecz Strazy Ogniowej Ochotniczej w Częstochowie.

Po przeliczeniu zawartości 19 wórczków oraz 3 skrzynek okazało się, że dochód z kwoty wynosił złotych 1260.

Częstochowa, d. 15.X.1928 r.

Zarząd i Sztab Strazy Ogniowej Ochotniczej w Częstochowie.

WALIZKI FIBROWE

POLECA WYTWORNIA: Ogródowa 2 róg Spółkowej, Telefon 7-45. 1056.

Zgubiono 2 książki po 350 zł. 1 i wrzesień 20 z podpisem Antoniego Kurczaka Stanisława Kota i Stefana Hoły.

Zgubiono książkę wojskową wyd. przez P. K. U. Łódź na imię Władysław Piętrowski 4022

Śluszkę uczciwą, niemającą gotować po 130 zł, świadcząca wynagrodzenie wiadomości III Aleja 52 Adm. Gońca 4016

3 pakoje z kuchnią do wynajęcia na ul. Wieluńskiej. Oferty w Gościu sub. 3 pakoje. 2343

STENOGRAFIĘ listownie najchętniej wyuczony „Stenograf Polski”, miesięcznik wychodził, Instytut Stenograficzny — Warszawa, Krucza 26.

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Heleny Pantofel 4077

Zgubiono kartę powołania wyd. przez P. K. U. Biela Podolska na imię Stefana Styp rozkaz 1908 4073

Zgubiono kwit lombardu Nr. 8003 4076

Potrzebny tekaz drzewny na antenii Zgłaszać się do Fabryki Hebli Wilsona 188-2

Okazyjnie zaraz sklep spożywczy do sprzedania, mieszkanie dwa pokoje i kuchnia Raków, Kościelna 11. 4074

Rymarz — łopocem poszukuje posady Ludwik Siewek Bieżano, Krakowska 48 3072

Inteligentna osoba z wykształceniem 6 klas gimnazjum poszukuje odpowiedniej posady ewentualnie może zająć się dziełem m. ul. Zielona 23 12 piętro oficyna. 3275

Do wynajęcia lokal na biura lub sklep 3 pokoje z kuchnią Kwia 15 4070

Fanna lub wdowa do lat 40 uczciwa inteligentna może dostać pokój za obługę u samotnego warunki do omówienia wiadomości udzielił sklep skór Kościuszk. 10.

Dom sprzedam 130 ubikacji i 6 sklepów ogród 20 tys. dol. 2 place przy Janogórskiej i Jasnej wiod. sprzed skór Kościuszk. Nr. 11

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Edwarda Szeleka 3272

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Wincentego Japłach 3273

oraz uniwersytecki system Wincent

KRONIKA

Strona 17

Deiś — Wiktora, Melgorz. Jutro — Lukasa Tryfañli. Wesoło śnioca o g. 6.52 Zaczód — o godz. 17.30 Kalendarz historyczny: Koronaś kr ólowej Jadwigi 1384 r.

— Organizacyjnie zebrañie Komitatu obchodu 10-letnia Państwa Polskiego. Wobec zbliżającego się obchodu 10-letnia wstąpienia Państwa Polskiego, we wtorek, d. 16 bm. o godzinie 8-jej wieczorem w sali Rady Miejskiej, przy ul. Dąbrowskiego Nr. 10, odbędzie się organizacyjne posiedzenie Komitatu obchodu 10-letnia wstąpienia Państwa Polskiego.

— Posiedzenie Polakiego Czerwonego Krzyża. W piątek, d. 19 bm., o godz. 8-jej wiecz. w Magistracie (pokój Nr 12) odbędzie się posiedzenie Komitatu Częst. Oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża.

Rozdanie świadectw o ukończeniu kursów sanitarnych.

W ub. niedzielę, po nabożeństwie, odprawionem w kościele św. Jakóba o g. 10 rano odbyło się w sali Sejmu Powiatowego rozdanie świadectw siostrm rezerwy P. Cz. Krzyża, które w dn. 7 kwietnia r. b. ukończyły kursy sanitarne. W obecności ks. Grochowskiego, pp. dr. Boguckiej, dr. Kędzierskiej, prezesa Czerwonego Krzyża Wnęka, dr. Mikulskiego, dr. Secomskiego, kom. Pełki, dyr. Pruskiego i p. Skurczyńskiego do zebranych słuchaczek przemówił dr. Kędzierski. Po nim zabrał głos ks. Grochowski, jako delegat J. E. ks. Biskupa dr. Kubiny, a następnie prezes Wnek w serdecznych słowach życzył słuchaczkom powodzenie w ich przyszłej pracy oraz dziękował członkom Zarządu Cz. Krzyża i pp. lektorom — lektorkom za ich owocną pracę nad wyszkoleniem siostr rezerwy. W imieniu słuchaczek złożyła podziękowanie wszystkim obecnym za ich trudy p. Lewandowska, poczem prezes Wnek rozdał świadectwa, które otrzymany:

Dąbrowska Marja, Dąbrowska Helena, Dziennikówna Agnieszka, Garbusińska Jadwiga, Juszczyńska Anna, Kolwasówna Marja, Kałużnińska Eugenia, Kawiecka Zofia, Lewandowska Jadwiga, Lodochowśka Mieczysława, Mikulska Dyoniza, Młynarczykówna Julja, Mielczarkówna Filomena, Mielczarkówna Helena, Niedzialkowska Marja, Ossowicka Eugenia, Oziembalówna Stanisława, Pietrzakówna Bronisława, Rusinówna Anna, Rorat Marja, Strzelecka Karola, Stediecka Janina, Sztroblówna Jadwiga, Stepińska Anna, Szmidt Janina, Stałówna Cecylja, Wilkoszewska Halina, Zadrośówna Zofja.

— Piękny przykład ofiarności.

Na fundusz kupna organów dla Katedry św. Rodziny na ręce ks. prałata B. Wróblewskiego pewien obywatel M. Częstochowy bezinteresnie złożył ofiarę w sumie 500 zł.

Strajk się kończy!

Pomimo rezolucji strajkowej na wiesu robotnicy poręczają dziś do pracy.

Po kilkudniowych komplikacjach strajkowych w Częstochowie sytuacja w dniu dzisiejszym uległa zmianie w kierunku samorzutnej likwidacji strajku przez robotników, którzy w przeważnej części przystąpili do pracy, tak, iż jedynie w fabryce „Częstochowianka” strajkuje jeszcze potowa ogólnie liczby robotników.

W ub. poniedziałek o godz. 1-jej

po poł. na placu za fabryką „Motte” odbył się wiec, zwolany przez prowadzącą akcję strajkową klasowe zw. zaw. Wiec zgromadził około 2000 uczestników, przemawiał poseł Kaźmierczak, poczem uchwalona została rezolucja prowadzenia strajku w dalszym ciągu.

Tymczasem wbrew tej rezolucji robotnicy podjęli dziś pracę w fabrykach i tak: w fabryce „Peltzer”, gdzie strajk był częściowy, jeszcze w poniedziałek na drugiej zmianie pracowało tylko 531 robotników, we wtorek zaś od rana na pierwszą zmianę stawili się do pracy wszyscy robotnicy w ogólnej liczbie 1024 osób tak, iż fabryka czynna jest normalnie; w fabryce „Częstochowianka”, dotychczas strajkującej całko-

Z nadzwyczajnego zebrania rzemieślników.

Akcia przeciwko niesprawiedliwym podatkom. Sprawa wyborów do Izby Rzemieślniczej.

W ub. niedzielę odbyło się nadzwyczajne zebranie rzemieślników tak stowarzyszonych, jak i niestowarzyszonych. Przybyło kilkadziesiąt osób tak, iż obszerna sala Tow. Rzemieślniczego była przepełniona.

Obrazy zagał wice-prezes T-wa p. K. Miszczak, wyjaśniając cel zebrania, poczem do stołu prezydjalnego zaproszeni zostali: pp. Iawnik J. Wicławski — jako przewodniczący, mec. L. Mężniński, Braksor i Wiczeorok — jako asesores oraz p. Kolwas — jako sekretarz.

Na pierwszym punkcie porządku dziennego znajdowała się sprawa nadmiernego obciążenia rzemieślników podatkami. Sprawa ta wywołała nader ożywioną i długotrwałą dyskusję, przyczem w słowach licznych mówców przebiegało to w kierunku coraz to większego niezadowolenia na zbyt wysoki i wręcz rujnujący rzemieślników wymiar podatków obrotowego i dochodowego, które są niesprawiedliwe, gdyż obciążają one jedynie miasta, podczas gdy wieś wcale tych ciężarów nie ponosi. Niektórzy mówcy wypowiadali się w bardzo ostrej formie przeciwko dwastacyjnym metodom podatkowym, wreszcie zaś zebranie jednogłośnie uchwalilo wysłanie memorjału do Min. Skarbu, Sejmu i Senatu o całkowite skasowanie podatku obrotowego oraz wybrało delegację w osobach: pp. Iawnika Wicławskiego, Wiczeorka i Musiała, która to delegacja uda się do prezesa Izby Skarbowej w Kielcach z udokumentowanym memorjałem o rozpatrzenie złożonych rekursów w sprawie podatku dochodowego oraz o wstrzy-

W ostatnim punkcie porządku dziennego Iawnik J. Wicławski wyjaśnił zebranym sprawę wyborów do Rady Kasy Chorych, wzywając rzemieślników do wzięcia udziału w tych wyborach, mających się odbyć w grudniu r. b. W imieniu Zarządu p. Miszczak złożył podziękowanie mec. Mężnińskiemu za udział w zebraniu i pomoc prawną w sprawie uchwalonych memorjałów, poczem przewodniczący, dziękując obecnym za nader liczne przybycie, zamknął zebranie o godz. 7-jej min. 45 wieczorem.

DYREKCJA SZKŁY MUZYCZNEJ PROF. LUDWIKA WAWRZYNOWICZA

podaje do wiadomości publicznej, że snuka gry skrzypcowej, instrumentacji, historii muzyki i estetyki objął w szkole muzycznej dyplomowany skrzypek — wirtuoz

prof. TADEUSZ WAWRZYNOWICZ

Zapisy do klasy skrzypiec przyjmuje kancelaria szkoły: Śląska 6 m. 6. Osobom nie mogącym uczęszczać w godz. szkolnych, udziela prywatnie

Jeszcze jedno zwycięstwo Polski na terenie międzynarodowym.

Podbiliśmy sobie wszystkie serca dzięki wstrząsającej kreacji Olgi Czestochowej, najpięknej Polki w pierwszym rewelacyjnym filmie polsko-amerykańskim „Z raju bolszewickiego”. — — — — — który ujrzymy już w krótkie w „Nowości”.

